

กลุ่มชาติพันธุ์ลาว กูย เขมร กับพฤติกรรมการดื่มสุราในวิถีและความเชื่อ

อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นอำเภอที่อยู่ในเขตพื้นที่ชายแดนติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่นี้มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์โดยเฉพาะชาติพันธุ์ไทยเขมร ชาติพันธุ์ลาว (ไทยอีสาน) และชาติพันธุ์กูย (ส่วย) รวมทั้งประชาชนราชอาณาจักรกัมพูชาที่อพยพมารับจ้างทำงานในพื้นที่

ประชาชนในพื้นที่นี้จำนวนมากมีพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้ง เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้นำชุมชน ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติของชุมชน โดยมีปัจจัยสำคัญหลายด้านที่กระตุ้นให้ประชาชนเหล่านี้มีความนิยมและมีพฤติกรรมการดื่ม อาทิ เชื่อว่าการดื่มสุราช่วยเพิ่มความอบอุ่นในพื้นที่ที่มีอากาศเย็น ช่วยป้องกันและต่อสู้กับอาการป่วยจากไข้ป่า ผลกระทบที่ตามมาคือ ปัญหาสุขภาพ การใช้ความรุนแรง และการทะเลาะวิวาท และนำไปซึ่งการเกิดปัญหาอาชญากรรม และพฤติกรรมเลียนแบบในกลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่

‘ธัญรัตน์ แจ่มใส’ จึงได้ดำเนินโครงการ ‘การศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและชุมชน และทัศนคติที่มีต่อวัฒนธรรมการดื่มของกลุ่มชาติพันธุ์ลาว กูย และเขมร : กรณีศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ’ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 95 คน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 388 คน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบพฤติกรรมการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามวิถีชีวิต ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ประชาชนทุกกลุ่มวัยมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตลอดทั้งวัน กลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ชายแดนศรีสะเกษ มีความเชื่อ ความคิด ทัศนคติ และค่านิยม เกี่ยวกับการนับถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีการนำสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาใช้ประกอบในประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในด้านชาติพันธุ์ พบว่า บุคคลที่ดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.4 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เขมร คิดเป็นร้อยละ 49.2 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 81.4 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 31.7 ช่วงเวลาที่ดื่มส่วนใหญ่ เป็นช่วงเวลา 18.00 น. ค่าใช้จ่ายในการดื่มต่อเดือน จำนวน 500

เครื่องไหว้ในพิธีแซนโฌนตา

เป็นประเพณีการเซ่นไหว้ผีและวิญญาณบรรพบุรุษของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร รวมถึงชาวเขมรหรือกัมพูชา

- 999 บาท สาเหตุการดื่มส่วนใหญ่ให้เหตุผลเป็นการดื่มแก้เครียด/ผ่อนคลาย นิยมดื่ม สุราขาว เบียร์ และสุราสี

ในส่วนของความรู้ความเข้าใจผลกระทบของการดื่มเหล้าที่มีต่อสุขภาพ ครอบครัว หรือการเงินในครัวเรือนนั้น พบว่า ประชาชนมีความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

“การดื่มเหล้าแทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตและเกือบทุกวัย อย่างกลุ่มเยาวชนมักนิยมดื่มกับกลุ่มเพื่อนๆ ในเช้าและช่วงเย็น ส่วนผู้สูงอายุจะนิยมดื่มสุราขาวในช่วงเช้าก่อนรับประทานอาหารเช้า และช่วงเย็น ครึ่งละ 1 เป๊ก ส่วนกลุ่มชาติพันธุ์ลาวและกลุ่มชาติพันธุ์กูย (ส่วย) และเขมร จะชอบดื่มสุราควบคู่กับมื้ออาหาร โดยเฉพาะอาหารประเภทสุกๆดิบๆ รวมถึงการเซ่นไหว้บรรพบุรุษหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ด้วยเหล้า ซึ่งเรื่องแบบนี้อยู่ในวิถีชีวิต ยากที่จะแยกจากกันได้”

นักวิจัยยังมีข้อเสนอแนะอีกว่า ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชุมชน ผู้นำศาสนาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการยึดถือปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี ควรต้องสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประกอบพิธีเซ่นไหว้ต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเยาวชนในชุมชนเกิดความเข้าใจและยังคงสืบสานประเพณีอันดีงามของชุมชน